

BOYUN EĞME

Tarihi kazı alanında haklarını arıyorlar

Marmaray inşaatı sırasında ortaya çıkartılan 1700 yıllık tarihi bölgenin kazısında yüzlerce işçi çalışıyor. İşçiler 3 aydır maaşlarını alamadıkları gibi insani olmayan koşullarda çalıştırılıyor. Patronların Ensesindeyiz'le temas kuran işçiler bir komite kurdu. • Sf4

PE

HAFTALIK SİYASİ GAZETE ■ 13 MART 2020 CUMA ■ SAYI: 212 ■ 1 TL

HANGİ RUSYA?

SOVYETLER HALKINI BARINDIRIYORDU

Konut kiralari bütün Sovyet şehirlerinde standart bir ücrete sahipti. Kira bedeline genel servis giderleri olarak adlandırılan gaz, su, elektrik gibi giderler de dahil edilirdi. Ve tüm bu ücretler alınan maaşın yüzde 3'ünü geçmezdi. Şimdi kapitalist Rusya'nın sokaklarında 1.5 milyon evsiz yaşıyor. • Sf 3

KADINLARIN ÜLKESİYDİ ÇOK ŞEY DEĞİŞTİ

Sovyetler Birliği'nin dağılışı, sosyalizmden kapitalizme geçiş toplumsal olarak kadınları gerilere itti. Toplumsal eşitlik konusunda Sovyetler çarpıcı bir ilerleme göstermişti, o herkesin Sovyetleriydi. Rusya ise kadınlara daha az pay tanıyor. • Sf 3

KADINLAR İÇİN DAHA ÇOK EV İŞİ, DAHA AZ TEMSİL

Rusya'da çalışan kadınların toplumdaki siyasi rolü keskin bir düşüş gösterdi. Sovyet devlet yapılarında, kadınların temsiliyeti yüzde 33 oranındaydı. Perestroika'yla başlayan dönemin sonunda Federal Meclis'te kadınlar sadece yüzde 11,4'lük kısmı oluşturuyor. Hükümette sadece bir kadın bakan var. Federasyon Mahkemelerinin başkanları arasında kadınların oranı yüzde 16. • Sf 3

PUTİN SIRTINI SOVYETLER'E Mİ DAYIYOR?

Kapitalist Rusya, Sovyetler'e ait her şeyin yıkıma uğratıldığı ve Sovyet geçişinin karartıldığı bir süreçle kuruldu fakat yeniden bir "büyük güç" olarak doğrulmaya kalktığına da sırtını Sovyet mirasına yaslamak zorundaydı. Bu başka pek çok alandan önce uluslararası ilişkilerde gözleniyor. Putin diplomasisinin güç kaynaklarından birisini Sovyetler Birliği'nin imajı ve birikimi oluşturuyor. İmparatorluk dönemi amırtırmaları ve milliyetçi hezeyanların "eski" kaynakları da buna ekleniyor. Öte yandan Sovyetler'in uluslararası gücüyle Rusya'nın dış politikası arasında sınıf farkı var. • Sf 2

RUSYA'YLA ARALARI İYİ DEĞİL ÇÜNKÜ SOVYETLER'İ HATIRLATIYOR AMA...

NATO'cu, Amerikancı düzen siyasetçileri Rusya'yla kurulan dengelere hiç sıcak bakmıyor. AKP içinde de dışında da zaman zaman "denge siyaseti" gütmenden gereklerinden söz ediliyor ve Rusya'nın ülkenin "batıya mahkumiyetini" hafifletmek için yararlı bir ilişki olduğu düşünülüyor ama esas değişmiyor.

Türkiye'nin Rusya'ya düşman bir güç olarak mevzilenmesi gerektiğini düşünüyorlar. Bunun stratejik temelleri var elbette.

Türkiye kapitalizminin dünya ile ilişkilerinin de bu görüşte bir payı var.

Ama asıl mesele Rusya'nın hep Sovyetleri hatırlatıyor olması.

ABD emperyalizminin saldırgan biçimde üzerine çullandığı, yıkmaya çalıştığı kimi "üçüncü dünya" ülkelerine sağladığı destek

düşünüldüğünde gerçekten de Putin Rusya'yı Sovyetler'in batı karşıtı, ezilen halklarla dayanışma içindeki duruşunu zaman zaman andırıyor.

Öte yandan Sovyetler Birliği'nin merkezi unsuru olarak Sovyet Rus Cumhuriyeti ile onun yerini onu yıkarak alan kapitalist Rusya arasında çok temel farklar var.

İşçi sınıfının dünya üzerindeki ilk sosyalist yurdu olan Sovyetlerle, oligarkların sürüklediği Rusya apayrı yapılarda.

Sovyetlerin emperyalizme karşı ve uluslar arasında baskı ve hiyerarşiye değil dayanışmaya dayalı dış politikasıyla, Putin Rusya'sının çıkarıcı, yayılmacı ve Rus sermayesi için korumacı diplomasisi de apayrı yapılarda.

Esasen, Sovyet halklarının yıllar ilerledikçe elde ettikleri kazanımlar düşünülürken, Sovyet Rus Cumhuriyeti'nin Putin Rusya'sından çok başka bir ülke olduğu çok açık. Sağlık sistemimizi, piyasacı ekonomiyi, ülke yönetimimizi kapıdaki salgının testine tabi tuttuk.

RUSYA SURİYE'DE KALICI MI?

Rusya hem bölgesel emelleri, hem de emperyalizm içi hegemonya yarışındaki iddiaları nedeniyle Suriye'de bulunmaya devam edecek. En azından Batılı güçler ülkeyi terk etmedene kadar orada kalacaklarını öngörebiliriz. Öte yandan Anayasa hazırlık süreçleri, Şam'da Rus üniversitesi açılması, ortak petrol arama, tren yolu inşası gibi adımlar gösteriyor ki, aslında savaş sonrası Suriye'nin yeniden yapılandırılması süreci Rusya'dan Suriye'ye ciddi bir sermaye ihracı anlamına gelecek. • Sf 2

RUSYA'NIN ASKERİ GÜCÜ

Sovyetler, sosyalizmin ilk yurdunu savunma ihtiyacıyla çok güçlü bir savaş sanayi kurmuştu. Sosyalizm çözüldükten yıkıma uğrayan şeylerden birisi savaş sanayi oldu. Kapitalist Rusya, dünya siyasetinde güç kazanmak üzere doğruduğunda da ilk restore ettikleri savaş sanayi ve askeri güç alanı oldu. • Sf 2

SOVYETLERDEN RUSYA'YA DIŞ POLİTİKADA DEVROLAN VE DEVROLMAYAN

Emperyalizm içi boşluklara oynayan dış politika

Putin diplomasisinin güç kaynaklarından birisini Sovyetler Birliği'nin imajı ve birikimi oluşturuyor ama Sovyetler'in uluslararası gücüyle Rusya'nın dış politikası arasında sınıf farkı var.

90'lar ve 2000'ler, yani Yeltsin dönemi ve Putin yönetiminin ilk yılları Rusya tarafından Sovyetler Birliği ile karşılaştırılabilir. Özellikle de Batı dünyasına entegrasyon, özel mülkiyet ve serbest pazarın varlığı üzerinden şiddetle karşı çıkılan yıllardı. Emperyalizmin çıkışsız bir kriz içine girdiği ve ABD'nin ideolojik ve siyasi hegemonyasını yitirdiği son on yıla baktığımızdaysa uluslararası alanda el yükselten bir Rus dış politikası görüyoruz. Yakın coğrafyalarda yaşanan "renkli devrimler" de Rusya'nın otoriter ve milliyetçi bir iç politika ile birlikte, Batı'nın nüfuzunu dengelemeye çalışan bir uluslararası politika izlemesine neden oldu. Buna paralel olarak Sovyetler Birliği de, bugün Rusya yönetiminin "büyük devlet" imgesini yaratmak için sıkça başvurduğu bir ideolojik araç haline geldi. Tüm milliyetçi söylemler için geçerli olan Putin Rusyası için de geçerli: Ulusun çıkarları olarak sunulan aslında egemen sınıfın çıkarları.

Rusya, Abhazy ve Osetya'da, Kırım'da ve Ukrayna'da izlediği politika sayesinde, bir yandan ABD'nin kendi çevresindeki etki alanını başarıyla sınırlarken, diğer yandan "bölge halkının tercihi Rusya'dan yana ise biz ne yapalım" mesajı verebildi. Putin Rusyası'nın başta Almanya ve Fransa olmak üzere Avrupa ile dikkatli ticari ve siyasi ilişkiler geliştirdiğini ve Avrupa-ABD ittifakındaki çatlaklardan birinin Rusya ile ilişkiler konusunda olduğunu da görmek

gerekiyor. Rusya, emperyalizm içindeki boşlukları iyi gözlemliyor ve hızlı hareket ediyor. Bir dönemin yükselen ekonomileri arasındaki BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin, Güney Afrika) ittifakı, Latin Amerika ve İran ile ilişkiler de bu stratejinin bir parçası. Elbette gücü dahilinde, ve bu güç henüz hâlâ aynı alana yatırım yapan başta Çin olmak üzere rakipleri karşısında öne geçmek için yeterli sayılmaz. Zaten bu nedenle, Rus diplomasisi rakipleri ile aynı zamanda müttefik olması gerektiğinin bilincinde. Fakat adım attığı coğrafyalarda hiçbir zaman ABD kadar açıktan gayrimişru pozisyonlara düşmeden, soğukkanlı ve ciddi bir diplomasi yürütüldüğü görülebiliyor. Bunda Sovyetler Birliği tedrisatından geçmiş deneyimli kadroların ve Sovyetlere dayanan zengin diplomasi mirasının rolü var. Yüzyıldan daha geriye gittiğimizde karşımıza çıkan imparatorluğun devlet aygıtı ve gelenekleri de bir psikolojik arkaplan olarak değerlendiriliyor. Bugün Putin ve çevresindeki oligarkların diplomasisine güç kazandıran unsurlar arasında, sosyalist karakteri örtülen Sovyetler yanında, iç politikayla da bağları kurulan devletli şahsiyet imgeleri olarak çarlık ve öncesinin "kahraman" ve "kurtarıcıları" var.

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN DİPLOMASİSİ DÜNYA İŞÇİ SINIFININ ÇIKARINA İDİ

Rusya'nın 21. yüzyılda yürüttüğü dış politikanın Sovyet mirasından ve Sovyetlerin oluşturduğu güçlü tarihsel imgeden etkili

biçimde yararlandığını söyledik. Öte yandan, bunun bir "devamlılığı" ifade ettiği söylenemez.

Bugünün emperyalizmi, proje ve uygulamaları olan kapitalist Rusya ile zaman zaman yaslandığı Sovyet geçmişi arasında sınıfsal zemin farkı var. Buna bağlı sonuçları dış politikada oldukça belirgin olarak ortaya çıkıyor.

Sovyetler Birliği'nin pek çok ülkeyle kurduğu ilişki bağımsızlık, dayanışma, insan gücünün gelişkinleşmesi, ülkenin kalkınması ve elbette emperyalizm karşıtı bloğun güçlenmesi ilkelerine dayanıyordu. Dış politikada barışçıl, rasyonel ve tutarlı ilkelerle hareket ediliyordu. Ve tüm hatalara ve eksiklere rağmen, karşıdevrime kadar SSCB dış politikası dünya işçi sınıfının çıkarları adına yürütülüyordu. Bugün ise uluslararası dengeleri belli sınırlar dahilinde etkileyebilen, bu gücün farkında olan ve dikkatli bir diplomasi yürüten ancak pragmatik ve burjuvazinin çıkarlarına göre hareket eden bir dış politika söz konusu.

RUSYA SURIYE'DE KALICI MI?

Rusya hem bölgesel emelleri, hem de emperyalizm içi hegemonya yarışındaki iddiaları nedeniyle Suriye'de bulunmaya devam edecek. En azından Batılı güçler ülkeyi terk edene kadar orada kalacaklarını öngörebiliriz. Nitekim ülkenin Akdeniz kıyısında Lazkiye'den sonraki ikinci büyük limanı olan Tartus'taki deniz üssü için 2017 yılında Rusya ve Suriye arasında yapılan anlaşma, nükleer gücü olan savaş gemileri dahil Rus filosunun 49 yıl boyunca üste kalmasına olanak tanıyor. Üstelik anlaşma Suriye'nin üstteki askeri faaliyetlerle ilgili herhangi bir itirazda bu-

lunmamasını da garanti ediyor. Tartus ülkenin eski Sovyet sınırları dışındaki tek deniz üssü olma özelliğini taşıyor ve Rusya'nın Akdeniz'de kalıcı bir nüfuza sahip olabilmesi için kritik. Yine aynı bölgedeki Hmeymim hava üssü ise Rus silahlı kuvvetlerine süresiz tahsis edilmiş durumda. Anayasa hazırlık süreçleri, Şam'da Rus üniversitesi açılması, ortak petrol arama, tren yolu inşası gibi adımlar gösteriyor ki, aslında savaş sonrası Suriye'nin yeniden yapılandırılması süreci Rusya'dan Suriye'ye ciddi bir sermaye ihracı anlamına gelecek.

EMPERYALİZME KARŞI MÜCADELEDEN EMPERYALİST REKABETE

Rusya'nın askeri gücü

Sovyetler, sosyalizmin ilk yurdunu savunma ihtiyacıyla çok güçlü bir savaş sanayi kurmuştu. Sosyalizm çözüldükten yıkıma uğrayan şeylerden birisi savaş sanayi olurken, dünya siyasetinde güç kazanan kapitalist Rusya'nın ilk restore ettiklerinden birisi de o oldu.

Sovyetler Birliği askeri gücünü 1930'lu yıllardan itibaren emperyalist dünyadan gelen tehditlere karşı tahkim etmek durumunda kalmıştı. Sosyalist anayurdu savunma ihtiyacıyla Sovyet halkı savunma sanayinin güçlendirilmesi için seferber olmuştu. Almanya 1941'de Barbarossa Harekatını başlattığında Sovyetlerin artık Nazilerle başa çıkabilecek bir askeri kapasitesi bulunmaktaydı. Ancak Alman propagandasında yansıtıldığı gibi savaş Sovyetler Birliği'nin silah ve asker üstünlüğü nedeniyle değil, halkın ve Komünist Parti militanlarının örgütlü seferberliği ile kazanıldı. Soğuk Savaş yıllarında ABD'nin liderliğinde gelişen ve NATO ile kurumsal ifadesini bulan emperyalist cephe savaştan kısa bir süre sonra Nazi Almanya'sının başaramadığını başarmak, Sovyetler Birliği'ni yer yüzünden silmek için silahlanma yarışını başlattı. 1945'te ABD'nin Japon halkı üzerinde denediği

atom bombası bu yarışın işaret fişeği oldu. Sovyet uzmanlarının yürüttüğü çalışmaların sonucunda Sovyetlerin de nükleer bir güç haline gelmesi, Sovyet sınıai-askeri kompleksinin savaş sonrası hızla yeniden yapılandırılması, Doğu Avrupa'da savaş sonrası ortaya çıkan sosyalist rejimlerle Sovyetler Birliği arasında askeri işbirliği yalnızca sosyalist bloğa değil aynı zamanda "Üçüncü Dünya"ya yönelebilecek

emperyalist saldırganlığı dizginledi. Sovyetler Ortadoğu da dahil pek çok bölgede emperyalizmden bağımsız bir politika izlemek isteyen sömürge sonrası devletleri ile eşitlik ve dayanışmaya dayalı askeri ilişkiler kurdu. Sovyetlerin askeri gücü soğuk savaş yılları boyunca dünya barışının güvenesi haline geldi.

Sovyetler, askeri olarak caydırıcı gücünü korumaya özen göstermekle birlikte daha 1920'lerden itibaren tüm uluslararası platformlarda silahsızlanma için samimi çaba gösteren etkili güçtü. Soğuk Savaş yılları boyunca Birleşmiş Milletler'de silahsızlanma için sistematik çabasını sürdürdü. Bu yöndeki tüm teklifleri ülkenin Gorbaçov iktidarında teslimiyet ve çözüme emareleri gösterdiği 1980'li yıllara kadar ABD tarafından reddedildi.

Çözülüşle beraber dünya silahsızlanma için çalışan başlıca gücünü yitirdi. Sovyetlerin yokluğunda dünya ABD'nin ve emperyalist Avrupa ülkelerinin "yeniden fetih" savaşlarına, emperyalist/kapitalist ülkelerin dizginsiz silah yarışına, silah üreticilerinin kârları uğruna kan gölüne dönen coğrafyalara tanık oldu.

Bu ortamda Sovyet nüfusunun ve topraklarının önemli bir bölümünü yitiren Rusya askeri bakımdan da önemli bir güç kaybına uğradı.

Piyasacı restorasyona teslim edilen ülke siyasi, ekonomik ve askeri bakımdan emperyalist dünyaya bağımlı hale geldi. Putin'li yıllarda Rusya'nın askeri gücünü ve uluslararası politik etkisini restore etme çabaları NATO'nun Rusya'yı çevreleme politikası ile çakıştı. Doğu Avrupa ülkeleri hızla NATO ve AB tarafından kapsandı. Bu dönemde Rusya'nın savunma sanayini modernizasyon çalışmaları hız kazandı. Silahlı kuvvetlerin profesyonelleşmesinin önü açıldı ve ordu ile sanayi arasındaki işbirliğine yönelik adımlar atıldı. Silah üreticisi patronlarla devlet arasında kurumsallaşan işbirliği Sovyet mirası silah teknolojisinin geliştirilmesinde önemli rol oynadı. Giderek silah ihracatı Rusya'nın başlıca gelir kalemlerinden biri haline geldi. Rusya'nın Suriye gibi bu silahları kullanma imkanı bulunduğu alanlar yeni silahların tanıtımına ve silah ihracatında artışa vesile oldu.

Her alanda olduğu gibi bu başlıkta da Sovyet altyapısını kullanan Rusya artık emperyalizme direnen dünyanın ayakta kalması ve dünya barışının korunması için çalışan bir ülke değil, emperyalist rekabetin bir parçası. Bir oyuncu olarak belirli çatışma bölgelerine girmesi kısa vadede emperyalizmin gücünü zayıflatan pozitif bir etki de bulursa da Rus silah patronlarının kar hirsinin ileride çıkacak kontrolsüz çatışmalarda uğursuz bir rol oynayabileceğini hesaba katmak gerekiyor.

KADINLARIN ÜLKESİYDİ ÇOK ŞEY DEĞİŞTİ

Sovyetler Birliği'nin dağılışı, sosyalizmden kapitalizme geçiş toplumsal olarak kadınları gerilere itti. Toplumsal eşitlik konusunda Sovyetler çarpıcı bir ilerleme göstermişti, o herkesin Sovyetleriydi. Rusya ise kadınlara daha az pay tanıyor.

1974'de Sovyetler Birliğinde sağlık, spor işleri ve sosyal güvenlik alanında çalışanların % 85'ini kadınlar oluştururken, eğitim ve kültür alanında bu rakam % 73'tü. Bilimsel ve teknik ilerleme ile birlikte SSCB'de kadınların işgücüne katılım oranı sadece hizmet sektörlerinde değil, sanayide de % 49'u bulmuştu. Bilim alanında ve bilimsel hizmetlerde istihdam edilenlerin % 49'u kadındı. Ülkedeki uzmanların % 59'u kadın, doktorların % 70'i, öğretmenlerin % 71'i, ekonomistlerin % 64'ü, mühendislerin % 31'i kadındı. Meslek liselerinde öğrencilerin % 53'ü, yüksek öğrenim kurumlarındaki öğrencilerin % 50'si kadındı. 1975 yılında yerel kurumlardaki milletvekillerinin %

78,1'i kadinken, Sovyet Yüksek Meclisindekilerin % 31,3'ü kadındı.

Evlilik ve aileye ilişkin yasaya göre her iki eş de eşit ebeveynlik haklarına sahipti ve çocuğun yetiştirilmesinde eşit sorumlulukları vardı. 1974'de 11 milyon çocuk anne ve babalarının iş saatlerinde çocuklarını bırakabilmeleri için kurulan kentlerdeki ve köylerdeki kreş ve anaokullarına devam ediyordu. Sosyalizmin çözülüşünden sonra, Rusya'da kapitalist restorasyon her açıdan bir geriye gidişti.

AYNI İŞE ÜÇTE İKİ ÜCRET

Toplamda iş gücünün yarısından fazlasını oluşturan kadınlar, 35 yaş üstü popülasyonda daha yaygın olan kadın işgücü.

Endüstride, zorlu çalışma koşullarında yaklaşık 3,5 milyon kadın istihdam ediliyor. Her beş kadından biri zor ve zararlı işlerle uğraşılıyor.

Tarımda, kadınların sadece üçte biri mekanik işlerde çalışıyor, diğerleri ise ağır fiziksel emeğe katılıyor. 1992 yılında, toksik kimyasallar kullanıldığı süreçte, 35 yaşın altındaki kadınların emeğini bitki üretiminde, hayvan yetiştiriciliğinde, kuş çiftliğinde ve kürk çiftliğinde kullanmak yasaktı ancak bugün bu yasaya uyulmuyor. Bazı alanlarda kadınların oranı oldukça yüksek: ticaret ve catering alanında yüzde 82; Sağlık ve sosyal hizmetlerde yüzde 85; Halk eğitiminde yüzde 79; Kültür hizmetlerinde yüz-

de 73. Hafif sanayide kadınlar baskın. Rus ekonomisinde ortalama olarak, kadınların ücretleri erkeklerinkinden yaklaşık üçte bir daha düşük. Kadınlar resmi olarak işsizlerin yaklaşık yarısından fazlasını oluşturuyor. Rusya'da bugün 30 yaşın altındaki insanlar için istihdam sorunu çok şiddetli. (1995 yılında tüm işsizlerin yüzde otuzu 30 yaşın altındaydı.) Kadınların yaklaşık yarısının (yüzde 52) 18 yaşın altında çocuğu var ve bu kadınların yüzde 12'si bekar anne iken, yüzde 11'i çok çocuklu anneler. Kadınlar ve çocuklar, gelirleri asgari gelirlerinin altında olan yoksul nüfusun çoğunluğu. Birden fazla iş yapan kadınlara yaygın olarak rastlanıyor.

RUSYA'DA BARINMA SORUNU

Günümüzde geniş bir coğrafyada hüküm süren kapitalist düzende konut ve barınma bir hak değil; tersine, üzerinden akıl almaz kârlar elde edilebilecek olan rant aracıdır, halkın satın almak veya yüksek bedeller ödeyerek kiralamak zorunda olduğu bir metadır.

Sosyalist bir düzenin hüküm sürdüğü Sovyetler Birliği'nde konut, ülkede yaşayan insanların gelir durumuna bakılmaksızın herkesin kolaylıkla ulaşabileceği bir haktır. SSCB Anayasası'nın 44. Maddesine göre, vatandaşlar konut hakkına sahiptir. Devlet toplumsal konut fonu oluşturur ve destekler, bu fon aracılığıyla konutlar inşa edip ihtiyaç önceliğine göre halka düşük bir ücret karşılığında konut ve barınma imkanı sunar.

Ekim Devrimi'yle birlikte, özellikle iç savaşın da ardından 1923 yılı itibarıyla ülkede konut yapımına hız verilmiş ve emekçilerin barınma gereksinimi önemli ölçüde giderilmeye başlanmıştır. 1923-27 yılları arasında 12.5 milyon metrekare; 1927-1931 yılları arasında 28.5 milyon metrekare yaşam alanı kurulmuştur. 1926-1939 yılları arasında, yani 13 yıl içinde, 213 yeni şehir ve 1323 yeni kent kurulmuştur. İkinci Savaş olmasaydı 1950 yılına kadar her ailenin bir konuta sahip olması planlanmıştır. Yaklaşık 25 milyon SSCB yurttaşının hayatını kaybettiği İkinci Dünya Savaşı sonucunda kentler büyük zarar görmüş ve konut ihtiyacı yeniden baş göstermiştir. Merkezi planlama ve halkın ihtiyaçları doğrultusunda yine bir atılım gerçekleştirilmiş ve 30 yıllık bir aralıkta konut üretimi yapılmıştır. Dönemin başat kapitalist ülkelere oranla oldukça yüksek sayıda konut inşa edilmiş ve halka kazandırılmıştır.

MAAŞININ YÜZDE 3'Ü!

Konut kiralari bütün Sovyet şehirlerinde standart bir ücrete sahipti. Kira bedeline genel servis giderleri olarak adlandırılan gaz, su, elektrik gibi giderler de dahil edilirdi. Ve tüm bu ücretler alınan maaşın yüzde 3'ünü geçmezdi.

1990 yılına kadar her aileye ayrı bir konut hedeflenmişti. 1981'deki bir veriye göre her 10

aileden 8'i bağımsız bir konuta sahipti.

Bugün konut konusu emlak piyasasının insafına bırakılmış durumda. Rusya'da emlak piyasasının oluşumu ilk konut özelleştirmelerinin başladığı 1989 yılına kadar götürülebilir. Bu barınmanın kamusal niteliğini değiştirmeye ve devleti bakım masrafları ve diğer giderlerin sübvansiyonu da dahil bir dizi yükten "kurtarmaya" dönük bir girişimdi. "Kiraçıların ev sahibi yapılması" gibi cazip bir ambalajla sunulan girişim toplumda o dönemde fazla alıcı bulmadı. Yeltsin döneminde konutta piyasalaşma süreci Rusya halkı bakımından oldukça acımasız biçimde ilerledi. Yurttaşlar yıllardır oturdukları evleri satın almaya, terk etmeye ya da aynı evlerde yüksek kira ve fatura bedelleri ile kiracılara dönüşmeye zorlandılar. 2007 yılına gelindiğinde konutların yüzde 70'i bu şekilde özelleştirilmişti. Özelleştirme süreci en çok yaşlı ve güvencesiz insanları vurdu. 1990'lı yıllarda özellikle kent merkezlerinde yaşayan binlerce yaşlı yurttaş özel kişiler tarafından kendileriyle ilgilenileceği vaadiyle kandırılarak evlerinden kentin ücra köşelerine sürüldü. Bu biçimde çok sayıda emlak zengini ortaya çıktı. Devletin konut sorununu çözmek konusunda bütünüyle kendini sorumsuz kıldığı kapitalist Rusya'da emlak piyasası ekonominin manivelalarından biri. İşçi sınıfı açısından Sovyet zamanında üretilmiş konutlara da sonradan üretilen lüks konutlara da sahip olmak imkansız. Emekçilerin gelirleri ile karşılaştırıldığında olağanüstü yüksek seyreden kira fiyatları ve diğer konut giderleri ile baş etmek ise çok büyük bir sorun.

Bugün Rusya'da yoksulluk sınırının altında 20 milyon civarı insan yaşıyor. Ülkedeki dizgin-siz piyasacılık emekçileri gelirlerinin çoğunu feda etmek zorunda kaldıkları kötü konutlarda yaşamaya zorluyor. Ayrıca günümüz Rusya'sında işini kaybeden, aile içi şiddet nedeniyle evden ayrılmak durumunda kalan, borçları yüzünden evini terk eden, vatandaşlık hakkı alamadığı için başını sokacak yeri olmayan 1.5 milyon insan sokaklarda yaşıyor.

DAHA ÇOK EV İŞİ, DAHA AZ TEMSİL

Perestroika ile, anaokulları gibi hizmetler büyük ölçüde kesildi, bu nedenle kadınlar önemli bir fiziksel enerji ve ruhsal kaynak gerektiren ev işlerini de yapmak durumundadır. Doğum sonrası kadın hızla işe dönmek durumunda olduğundan sağlığı zarar görmektedir.

Yeni ailede kadın bu işlevleri yerine getirir: ev işleri (tüm ailenin günlük ihtiyaçları için ev işi, yemek pişirme, kıyafet bakımı, evde yapılacak diğer şeyler) eğitim ve çocuk yetiştirme; sosyalleşme ve birincil sosyal kontrol.

Çalışan kadınların toplumdaki siyasi rolü özellikle düşük. Uygulamada, her türlü otoritenin dışındadırlar. Sovyet devlet yapılarında,

kadınların temsiliyeti yüzde 33 oranındaydı. Perestroika'dan sonra, Federal Meclis'te (Duma ve Federasyon Konseyi, Rus parlamentosunun üst ve alt odaları), kadınlar sadece yüzde 11,4'lük kısmı oluşturuyor. Hükümette sadece bir kadın bakan var. Federasyon Mahkemelerinin başkanları arasında kadınların oranı yüzde 16. Kadınlar daha çok teknik ve düşük idari işlerde çalışıyorlar.

Üstelik kadınlar arasındaki eğitim düzeyi çalışan erkeklerdekenden daha yüksek. Yüksek öğrenim görenlerin yüzde 52,8'i kadın iken, mesleki yeterlilik sahibi çalışanların yüzde 57,5'ini kadınlar oluşturuyor.

SAMANALTI / Sait Munzur

Türkiye Komünist Partisi, maddi kaynaklarını üyelerinin ve dostlarının, dışından tırnağından artırdıklarıyla partiye aidat ve bağış verenlerin katkılarıyla oluşturuyor.
Türkiye Komünist Partisi'ne bağışlarınızla katkı koyabilirsiniz. Hesap numaralarımız şöyle:

T. HALK BANKASI
Kadıköy/İstanbul Şubesi
Şube kodu : 0140
Hesap no: 16000060
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR960001200914000016000060

YAPI KREDİ BANKASI
Ümraniye Çarşı Şubesi
ŞUBE KODU : 1171
HESAP NO: 87854153
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR490006701000000087854153

AKBANK
Bahariye Şubesi
Şube kodu : 0141
Hesap No : 0128702
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR320004600141888000128702

HAYDARPAŞA TARİHİ KAZI ALANI İŞÇİLERİNDEN EYLEM ÇAĞIRISI

PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ

Tarihi kazı alanında haklarını arıyorlar

Marmaray inşaatı sırasında ortaya çıkarılan 1700 yıllık tarihi bölgenin kazısında yüzlerce işçi çalışıyor. İşçiler 3 aydır maaşlarını alamadıkları gibi insani olmayan koşullarda çalıştırılıyor.

Marmaray tren hatını Haydarpaşa Garı'na bağlayacak bağlantı raylarının yapımı esnasında 1700 yıllık geçmişi içinde barındıran bir bölge açığa çıkınca inşaat çalışması tarihi kazı işine çevrildi. Kazıların yürütülmesi işi de Marmaray projesinin de yüklenicisi olan KKC Marmaray firmasına verildi.

Geçtiğimiz günlerde bu kazı alanında çalışan 400 işçinin 3 aydır maaşlarını alamadıkları işçiler ve başvurdukları Patronların Ensesindeyiz ağı tarafından duyuruldu. Kısa sürede Patronların Ensesindeyiz ağı kanalıyla işçilerin pek çok başka sorunu da yaşadıkları öğrenildi.

Haydarpaşa arkeolojik kazıda

sekiz aydır çalışan ve üç aydır maaşını alamayan bir işçi çalışma koşullarının çok kötü olduğunu, üç aydır maaş alamadıkları için yol parası bulamadığından gelemeyen arkadaşları olduğunu anlattı.

İşçilerin anlattığına göre, Haydarpaşa arkeolojik kazı çalışmalarında çalışanlar evden getirdikleri yemekleri insan sağlığına uygun olmayan yerlerde yiyordu. Alamadıkları maaşlar karşılığında ağır koşullarda çalıştırılıyorlardı.

Haydarpaşa tarihi kazı alanında çalışan işçiler, Patronların Ensesindeyiz Ağı ile temasa geçtikten sonra sesleri duyulur hale geldi. Kurdukları bir komiteyle birlikte hareket ediyorlar.

Haydarpaşa İşçi Komitesi imzasıyla yapılan bir açıklamayla 13 Mart Cuma günü saat 12.30'da

Haydarpaşa Protokol Cami önünde bir basın açıklaması yapılacağı duyuruldu.

Çağrı metni şöyle:

Bizler Haydarpaşa tarihi kazı alanında çalışan işçiler olarak daha önce de ilan ettiğimiz yasal ve insani haklarımız verilene kadar mücadelemizi yükseltmeye devam ediyoruz.

Bu kapsamda aşağıda yazılı taleplerimizi dile getirmek ve duyarlı kamuoyu ve işçi dostlarıyla buluşmak için 13 Mart Cuma günü saat 12.30'da Haydarpaşa Protokol Cami önünde bir basın açıklaması yapacağımızı duyuruyoruz.

Taleplerimiz:

1. 3 aydır yatırılmayan maaşlarımızı derhâl ve toplu olarak tarafımıza verilmesi

2. Maaşlarımızın AGİ'ler dahil

tamamının bankadan düzenli olarak ödenmesi.

3. Öğle yemeklerimizin firma tarafından karşılanması veya yemek paralarının ücretlerimizle beraber her ay topluca ödenmesi.

4. Firmalar işe gelişlerimizde servis hizmeti vermediği için yol paralarının İBB İstanbul Abon-

man Kartı aylık bedeli tutarınca her ayın başında ücretlerimizle beraber ödenmesi.

5. İnsan sağlığına uygun dinlenme, yemek ve tuvalet alanlarının acilen düzenlenmesi.

6. Yöneticilerin işçiyi köle gibi davranmasına karşı insan onuruna uygun davranış gösterilmesi.

Öğretmenler anlatıyor: MESLEK LİSELERİNDEN SÖMÜRÜ VE YOKSULLUK MANZARALARI!

Patronların Ensesindeyiz Ağı meslek liselerinde çalışan bir grup öğretmenle yaptığı söyleşi web sitesinde yayımlandı. Öğretmenler, meslek liselerindeki staj sömürsünü, eğitimde ticarileşmenin sonuçlarını ve gericiliği

anlattı.

Söyleşide yer alan çarpıcı bir cümle şöyleydi: Bazı öğrenciler okula aç geliyor.

Söyleşinin tamamını Patronların Ensesindeyiz sitesinden okuyabilirsiniz.

BELEDİYE ÇALIŞANLARINA YAPTIKLARI İNDİRİMİ GERİ İSTEDİLER!

Patronların Ensesindeyiz'e başvuran bir grup işçi daha önce kendilerine uygulanan indirim yeni faturalarla gecikme faizleriyle birlikte geri istendiğini anlattı. İşçiler itiraz dilekçesi veriyor.

Geçen ocak ayı içerisinde Küçükkuşu'da belediye için çalışan ve daha önce çalışmış olan pek çok vatandaşımıza şaşırtıcı faturalar geldi. Geçmişte belediye tarafından yapılan faturalarındamada belediye çalışanlarına uygulanan %50 indirim usulsüz olduğu gerekçesiyle geçmişe yönelik yeni fatura ve gecikme faizleri düzenleyerek yollanmış. Fatura mağdurları Patronların Ensesindeyiz ile bağlantı kurdular ve konuyu detayları ile anlattılar:

Bizler daha önce belediye için çalışıyorduk. Şimdi emekliyiz. Bize geçmiş döneme ait yeni fatura göndermişler. Üstelik faiz

de işletmişler. Biz faturalarımızı zamanında ödemiştik. Bizlere uyguladıkları %50 indirim belediye kurulduğundan bu yana bütün çalışanlara yapıyor. Bir tür kazanılmış hak niteliğinde. Eğer indirim usulsüz idiyse niye bugüne kadar uygulandı? Eğer o zaman yasal ise niye o zamana ait faturaları zamanında ödemediğimiz halde şimdi geçmişe dönük fatura ve faiz istiyorlar? Bize indirim uygulanması için kim karar almışsa ve eğer bu karar usulsüzse bu kararı alanlardan istesinler farkları."

Fatura mağduru vatandaşlarımız 2 Mart Pazartesi gününden itibaren belediyeye itiraz dilekçeleri vermeye başladılar.

İŞÇİLER ZARA'YI ETİKETLEDİ

Hakkını alamayan nakış bölümü işçileri aldıkları karar doğrultusunda Zara mağazalarındaki ürünlere durumlarını anlatan ve dayanışmaya çağıran etiket astılar. İşçilerin astığı etiketlerde şöyle yazıyor:

"Alacağımız bu ürünü biz yaptık ama hakkımızı alamadık! Bizler Zara için üretim yapan Çelik Nakış fabrikası işçileriyiz. Yıllarca Zara için bazı dönemlerde sabahlara kadar çalıştık. Patron bir gecede fabrikayı boşaltıp kaçtı. Kıdem ve ihbar tazminatlarımızı, fazla mesailerimizi de kaçırdı. Bu üründe bizlerin alın teri var. Bizlerle dayanışmak için bu durumu Zara'ya bildirebilirsiniz.

Sosyal medyada #zaraçeliknakışişçisininhakkınıver etiketi ile paylaşabilirsiniz.

Patronların Ensesindeyiz Çelik Nakış İşçileri Komitesi"

ÇELİK NAKIŞ İŞÇİLERİ ZARA'NIN PEŞİNİ BIRAKMIYOR

Çiğli Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan, Üniteks ve Cu Tekstil gibi firmalarla çalışan, üretimlerinin önemli bölümünü Zara, Bershka gibi Inditex grubu markalarına yapan Çelik Nakış İşçileri Patronların Ensesindeyiz Ağı ile birlikte Zara mağazalarının önündeki eylemlerine devam ediyorlar. İşçiler bu hafta da Alsancak, Bornova, Hilltown Zara mağazalarının önündeydiler.

Baskı ve nakış olmak üzere iki bölümde üretim yapan fabrikanın baskı bölümünde çalışan işçilerin önemli bölümünün elde etmişlerdi. Hakkını alamayan nakış bölümü işçileri eylemlerine devam ediyor. Haklarını alana kadar mücadeleye devam ettiğini bildiren işçiler "Patronların Ensesindeyiz Çelik Nakış Komitesi" imzalı bildiri taleplerini dile getiriyor.

İLKNUR KARA OKULLARINDA KOŞULLAR BİLDİĞİNİZ GİBİ DEĞİL

İşe etüt merkezi olarak başlayan İlknur Kara Okulları, farklı kademelerde hizmet veren büyük bir okula dönüştü. Velilerden sene başında peşin para alınmasına rağmen, piyasa koşullarının ağır olduğu ileri sürülerek öğretmen ve personel maaşlarının eksik veya geç ödemesinin kurumdaki en büyük sıkıntılardan biri olduğu iddia ediliyor. Okula adını veren İlknur Kara adlı patronun talimat gelmediği takdirde maaşların ödenmemesi ve muhasebecinin ödenmeyen maaşlarla ilgili öğretmenlere herhangi bir açıklamada bulunmaması gelen şikâyetler arasında. Bir yanda maaşını alamadığı için ev kiralarnı ve faturalarını ödeyemeyen öğretmenler varken diğer yanda az sayıda da olsa maaşını gününde alan öğretmenlerin olması kurumda çifte standart iddialarını güçlendiriyor.

Diğer özel okullarda da gündeme gelen sene başında bütün öğretmenlere ödenen eğitim-öğretim ödemesinin bankaya yatırılıp elden geri alınması kurumda yaşanan bir diğer hukuksuzluk örneği. Asgari geçim indirimi ve nöbet ücretlerinin öğretmenlere ödenmemesi de gelen bilgiler arasında. Öğretmenlerin ders yükünün imzaladıkları sözleşmelere göre çok daha yüksek olduğu da bir diğer iddia. Velilerden edinilen bilgilere göre veliler bazen ödeme gününden önce araniyor ve para isteniyor. Sene başında aldırılan kitap kolisinin maliyetinin çok üstünde olması ve sınıfların ısınma ve temizlik probleminin olması velilerin şikâyetleri arasında göze çarpıyor.

TEKSTİL İŞÇİLERİ ENTERNASYONALİ KURULDU

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun çağrısıyla Mısır'ın başkenti Kahire'de 6 - 7 Mart tarihlerinde toplanan Tekstil Hazır Giyim ve Deri İşçileri Sendikaları Enternasyonalî kuruluş kongresini tamamladı. Birçok ülkeden delegelerin katılımıyla toplanan kongrenin son gününde Arjantin'den Ernesto Trigo başkanlığa ve Mısır'dan Abdülfettah İbrahim de genel sekreterliğe seçildi.

Kongreye davet edilen ancak diplomatik ve siyasi nedenlerle katılımı engellenen Patronların Ensesindeyiz Tekstil İşçileri Dayanışma Ağı, Kongre'ye bir mesaj göndererek enternasyonalin bir parçası olmaya hazır olduklarını bildirdi. PE Tekstil İşçileri Dayanışma Ağı ayrıca bir video mesajla Kongre'yi selamladı.

PE Tekstil İşçileri Dayanışma Ağı'nın yayımladığı mesajdan bir bölüm şöyle:

"Türkiye'de de tekstil, hazır giyim ve deri işçileri düşük ücretler, uzun çalışma saatleri, kayıt dışı çalışma gibi pek çok sorunla karşı karşıya bulunuyor. Bunların yanında tekstil sektörü, çocuk işçiliğinin ve kayıt dışı göçmen işçiliğinin yaygın olarak görüldüğü sektörler arasında ilk sıralarda yer alıyor. Bu koşulların ortaya çıkışında sektörün bu ihlalleri kolaylaştıran yapısının etkili olduğu kuşkusuzdur. Ancak bundan daha önemlisi tekstil, hazır giyim ve deri işçilerinin örgütsüzlüğüdür. Bu koşulların değiştirilmesi de

ancak ve ancak atölye atölye, fabrika fabrika örgütlenmekle mümkündür.

Patronların Ensesindeyiz Tekstil İşçileri Dayanışma Ağı tam da bu ihtiyaçtan ve bu bilinçle doğmuştur. Tekstil işçilerinin haberleşme, mücadele ve dayanışma ağı olan Tekstil İşçileri Dayanışma Ağı, işyeri komiteleriyle temsiliyet oluşturmakta, bölgesel dayanışma ağlarıyla farklı işyerlerinden işçileri bir araya getirmektedir.

Patronların Ensesindeyiz Tekstil İşçileri Dayanışma Ağı, son günlerde patronlara karşı önemli zaferler elde etti. Uluslararası markalar olan Zara, Bershka, Tesco, Marks & Spencer gibi markalara üretim yapan ve Türkiye'deki üretim zincirinin içinde yer alan İnter Tekstil ve Simo Tekstil işyerlerinde işçilerin ödenmeyen ücretleri ve tazminatları için yürüttüğümüz mücadele zaferle sonuçlandı. Şimdi Çelik Nakış işçilerinin mücadelesi devam ediyor. Çelik Nakış işçileri ilk kazanımlarını elde ettiler. Tedarik zincirindeki fasonlardan en üstteki markaya kadar sorumlu patronların peşini bırakmadan mücadelemiz devam ediyor."